

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	METODOLOGIJA EKSPERIMENTALNE PSIHOLOGIJE				
Šifra/kod	FIL PSI 120	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
					NPP 2025/2026
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Drugi	Ak. godina	
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Saša Drače, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 19 E-mail: dracesasa@gmail.com Telefon: 253 269	Termin konsultacija		Prema rasporedu konsultacija
Saradnik	Ime i prezime	Ariel Nikitović, asistent			
	Kontakt podaci				Prema rasporedu konsultacija
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2___; seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u znanstveni pristup na području psihologije. Generalni prikaz osnovnog određenja i logike psihologijskog eksperimenta. Upoznavanje sa elementarnim sastavnicama eksperimenta (nezavisna varijabla, zavisna varijabla, konfundirajući ili relevantni faktori). Različiti aspekti valjanosti eksperimentalnih istraživanja (unutarnja valjanost, konstruktna valjanost, statistička valjanost, vanjska valjanost). Jednostavni eksperimentalni nacrt na nezavisnim uzorcima (nacrti između grupa) i na zavisnim uzorcima (nacrti unitar grupa). Specifični postupci kontrole (randomizacija, uparivanje, blok randomizacija, AB rotacija, latinski kvadrat...). Faktorijalni (složeni) nacrti. Upoznavanje postupka za provjeru istraživačkih hipoteza (test glavnih i interekcijskih efekata).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Sticanje fundamentalnih znanja i vještina za sprovedbu eksperimentalnih istraživačkih postupaka. Razvijanje kritičkog pristupa u interpretaciji i primjeni znanstvene metodologije u području psihologije.				
Ishodi učenja	Studenti će upoznati osnove eksperimentalne metodologije u psihologiji. Naučit će prepoznati moguće izvore ugrožavanja valjanosti u istraživanju i primijeniti odgovarajuće postupke kako bi ih izbjegli. Pored toga, student će ovladati osnovnim metodološkim alatima i procedurama koje su neophodne za empirijsku provjeru istraživačkih hipoteza				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje, generalno određenje predmeta, objašnjenje plana i načina rada
2.	Uvod u znanstveni pristup na području psihologije
3.	Vrste istraživanja, znanstvene teorije i hipoteze
4.	Upoznavanje sa osnovnim principima i terminima eksperimentalnih istraživanja. Nezavisna varijabla. Zavisna varijabla. Konfundirajući faktori
5.	Upoznavanje sa osnovnim principima i terminima eksperimentalnih istraživanja. Nezavisna varijabla. Zavisna varijabla. Konfundirajući faktori.
6.	Različiti aspekti valjanosti eksperimentalnih istraživanja
7.	Različiti aspekti valjanosti eksperimentalnih istraživanja
8.	Provjera znanja studenata
9.	Eksperimentalni nacrt na nezavisnim uzorcima i specifični postupci kontrole (randomizacija, ekvivalentni parovi, blok randomizacija...).
10.	Eksperimentalni nacrt na zavisnim uzorcima i specifični postupci kontrole (AB rotacija, latinski kvadrat...).
11.	Faktorijalni nacrti; eksperimenti s više od jedne nezavisne varijable.
12.	Faktorijalni nacrti; eksperimenti s više od jedne nezavisne varijable.
13.	Postupak test istraživačkih hipoteza: glavni i interakcijski efekti
14.	Postupak test istraživačkih hipoteza: glavni i interakcijski efekti
15.	Druga semestralna provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td></td><td>35</td></tr><tr><td>2.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td></td><td>50</td></tr><tr><td>3.</td><td>Praktikum I</td><td></td><td>5</td></tr><tr><td>5.</td><td>Praktikum II</td><td></td><td>5</td></tr><tr><td>5.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td></td><td>5</td></tr><tr><td></td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: _____ bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prvi parcijalni ispit		35	2.	Drugi parcijalni ispit		50	3.	Praktikum I		5	5.	Praktikum II		5	5.	Učešće u istraživanju		5		Završni ispit		0	Ukupno: _____ bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																													
	1.	Prvi parcijalni ispit		35																													
	2.	Drugi parcijalni ispit		50																													
	3.	Praktikum I		5																													
	5.	Praktikum II		5																													
	5.	Učešće u istraživanju		5																													
		Završni ispit		0																													
	Ukupno: _____ bodova			100%																													
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																																	
• dva parcijalna ispita • dva eksperimentalna praktikuma • završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom • učešćem u istraživanju tokom semestra																																	
*Napomena:																																	
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.																																	
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.																																	
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.																																	
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																

Literatura	<i>Obavezna</i> Drač, S., Đokić, R. (2021). <i>Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji: Priručnik za studente sa zbirkom riješenih zadataka</i>. Elektronsko izdanje, Filozofski fakultet u Sarajevu. Milas, G. (2005). <i>Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima</i>. Jasterbarsko: Naklada slap.
	<i>Dodatna</i> Goodwin, J. C. (2005). <i>Research in Psychology. Methods and Design</i>. New York: Wiley. Shaughnessy, J. J. & Zechmeister, E. B. (1997). <i>Research Methods in Psychology</i> (4. izdanje). New York: McGraw-Hill
Napomene	